

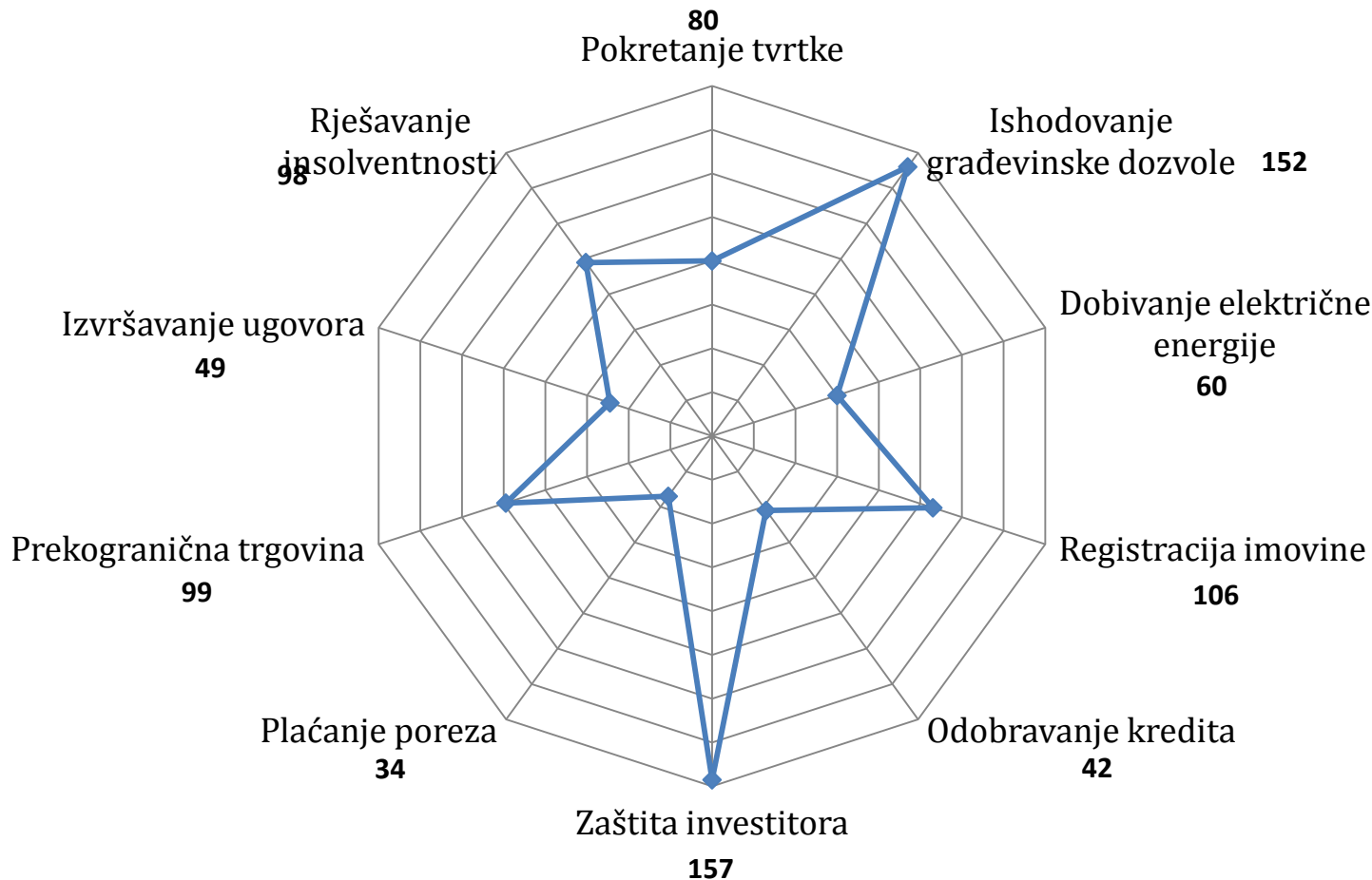
1. radni sastanak tematske radne skupine

GOSPODARSTVO, TURIZAM, RURALNI RAZVOJ I KONKURENTNOST

Voditelj:
Marko Boras Mandić, zamjenik Župana
Koordinator:
doc. dr. sc. Ljudevit Krpan, pročelnik

Doing Business – Rang Hrvatske (2014.)

Ukupni rang Republike Hrvatske = 89 / 189

Indeks konkurentnosti (2010.)

	Rang poslovnog sektora	Rang poslovnog okruženja	Statistički rang (ukupno)	Perceptivni rang (ukupno)	Ukupni rang 2010.
Varaždinska	1	1	6	1	1
Grad Zagreb	2	4	2	7	2
Istarska	7	5	1	13	3
Međimurska	6	2	3	6	4
Zagrebačka	3	6	7	5	5
Zadarska	4	3	10	3	6
Primorsko-goranska	8	7	5	12	7
Splitsko-dalmatinska	12	9	4	14	8
Dubrovačko-neretvanska	11	11	9	11	9
Šibensko-kninska	14	13	8	16	10
Krapinsko-zagorska	13	10	11	8	11
Koprivničko-križevačka	9	8	13	4	12
Osječko-baranjska	5	12	14	2	13
Karlovačka	10	14	12	10	14
Bjelovarsko-bilogorska	16	17	15	15	15
Brodsko-posavska	15	16	19	9	16
Virovitičko-podravska	17	15	17	17	17
Ličko-senjska	18	18	18	18	18
Sisačko-moslavačka	19	19	16	20	19
Vukovarsko-srijemska	20	20	20	19	20
Požeško-slavonska	21	21	21	21	21

Ocjenjuje **stupanj razvijenosti JLS** temeljem pet (5) pokazatelja:

- *Dohodak po stanovniku*
- *Proračunski prihodi*
- *Stopa nezaposlenosti*
- *Kretanje stanovništva*
- *Udio obrazovanog stanovništva (16 - 65)*

Mikroregija Priobalje

Općina Kostrena	153,55%
Općina Omišalj	146,61%
Grad Opatija	131,56%
Grad Rijeka	115,49%
Općina Vinodolska općina	106,21%
Općina Klana	103,12%
Općina Jelenje	97,87%

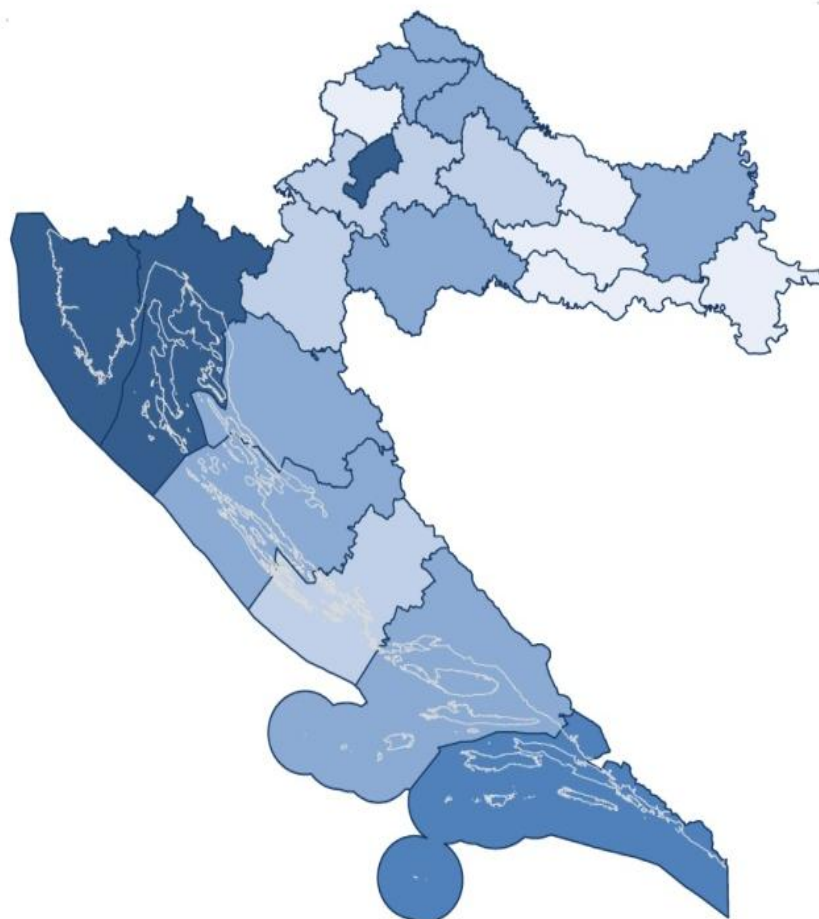
Mikroregija Otoci

Općina Malinska - Dubašnica	147,12%
Općina Baška	145,77%
Općina Dobrinj	139,65%
Općina Vrbnik	123,59%
Općina Lopar	117,77%
Grad Rab	113,44%

Mikroregija Gorski Kotar

Općina Fužine	111,49%
Općina Lokve	108,09%
Općina Skrad	103,68%
Općina Brod Moravice	91,80%
Grad Čabar	91,64%
Grad Vrbovsko	84,32%

REGIONALNA RAZVIJENOST PREMA VISINI BDP-a p/c za 2011.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD
PO STANOVNIKU, EUR

— GRANICA ŽUPANIJE

— OBALNA LINIJA

5000-7000

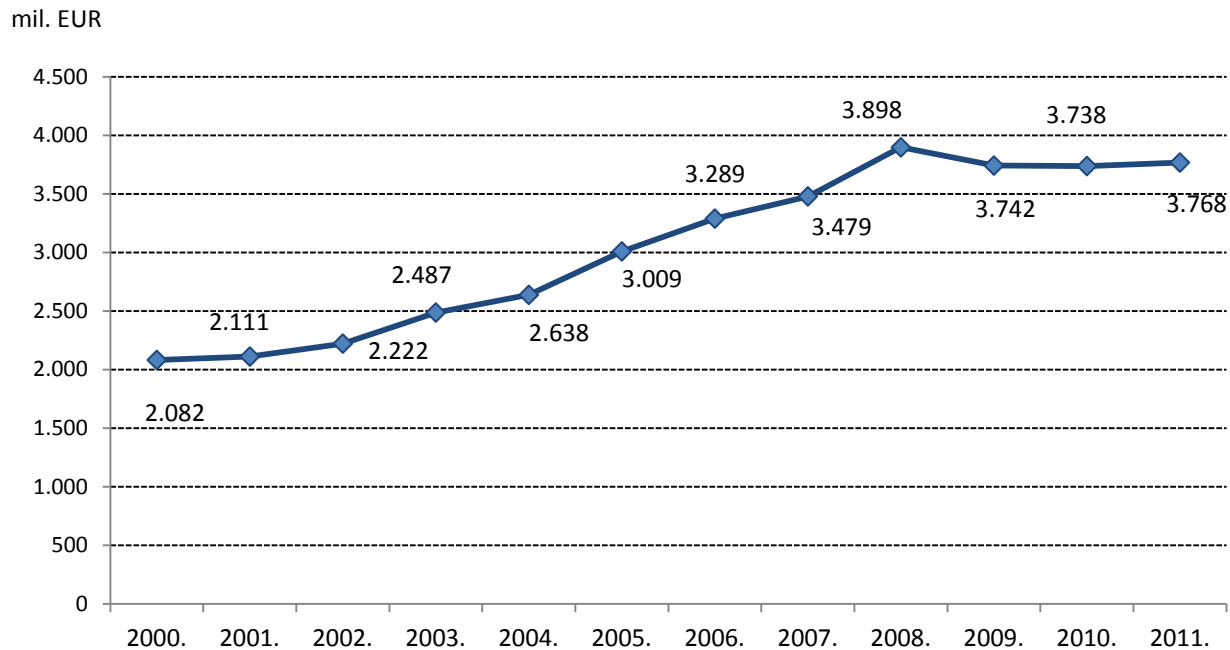
7000-8000

8000-9000

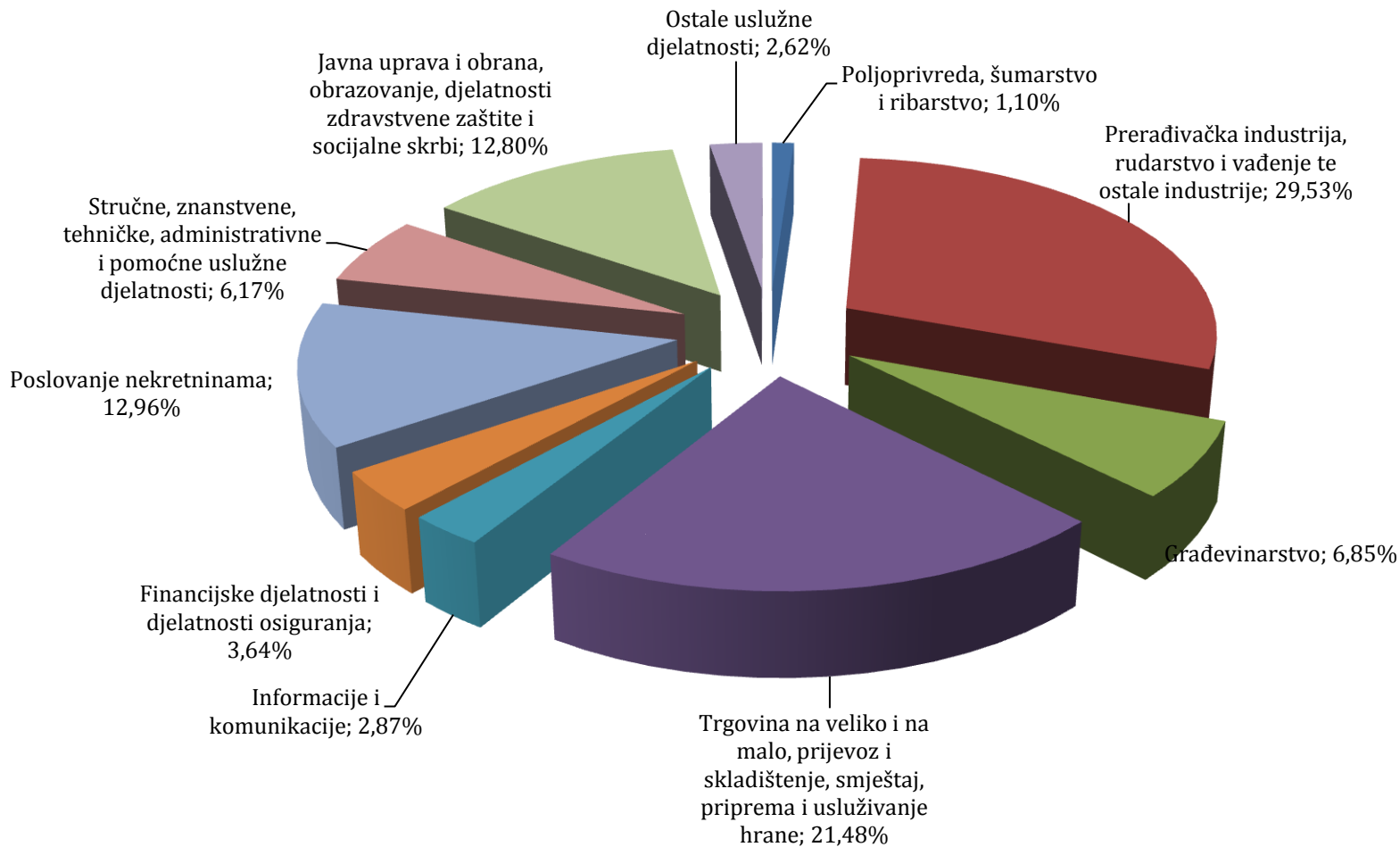
9000-10000

>10000

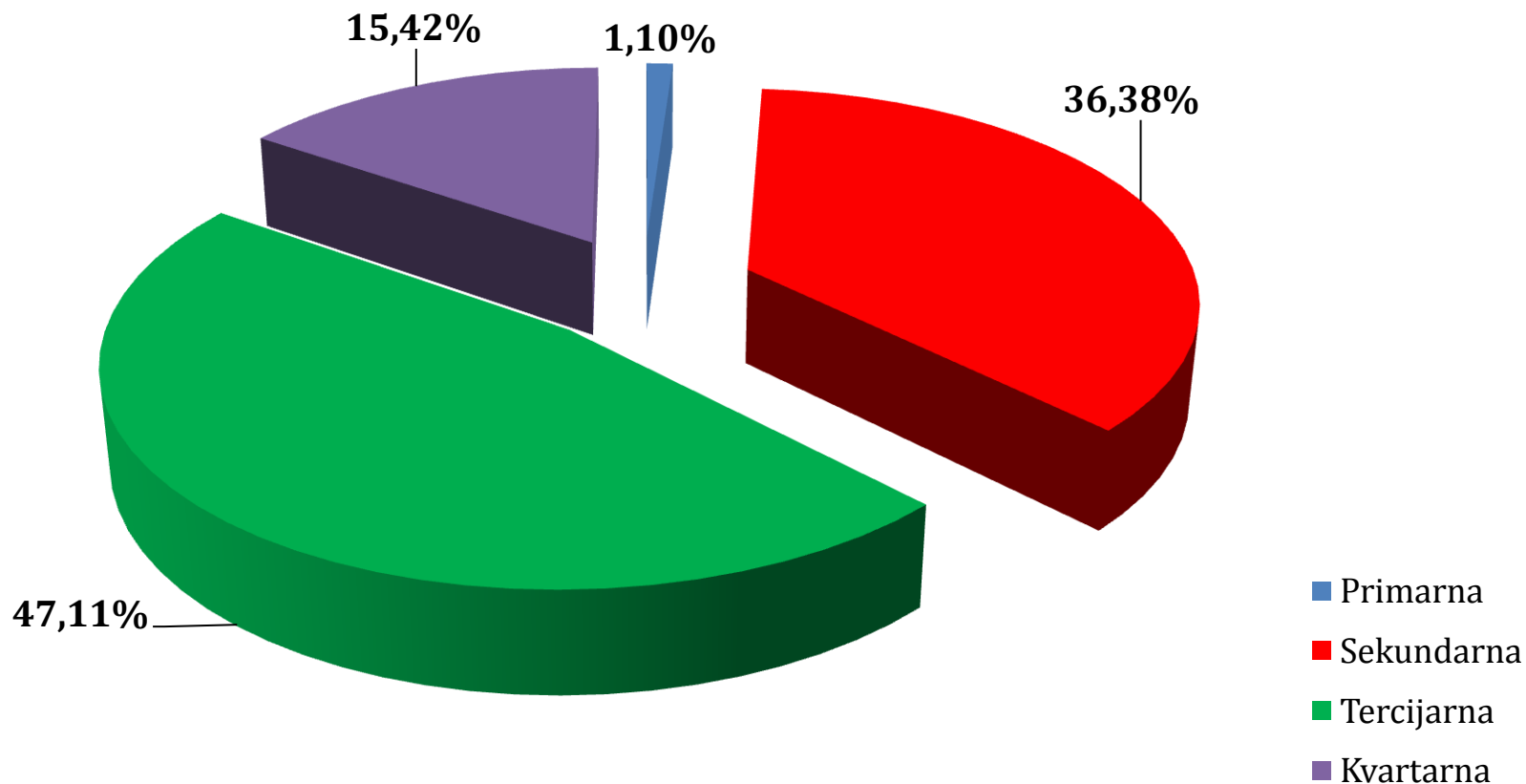
Kretanje BDP PGŽ 2000.- 2011. godine

Bruto dodana vrijednost PGŽ, 2011. godina

Bruto dodana vrijednost PGŽ po djelatnostima, 2011. godina

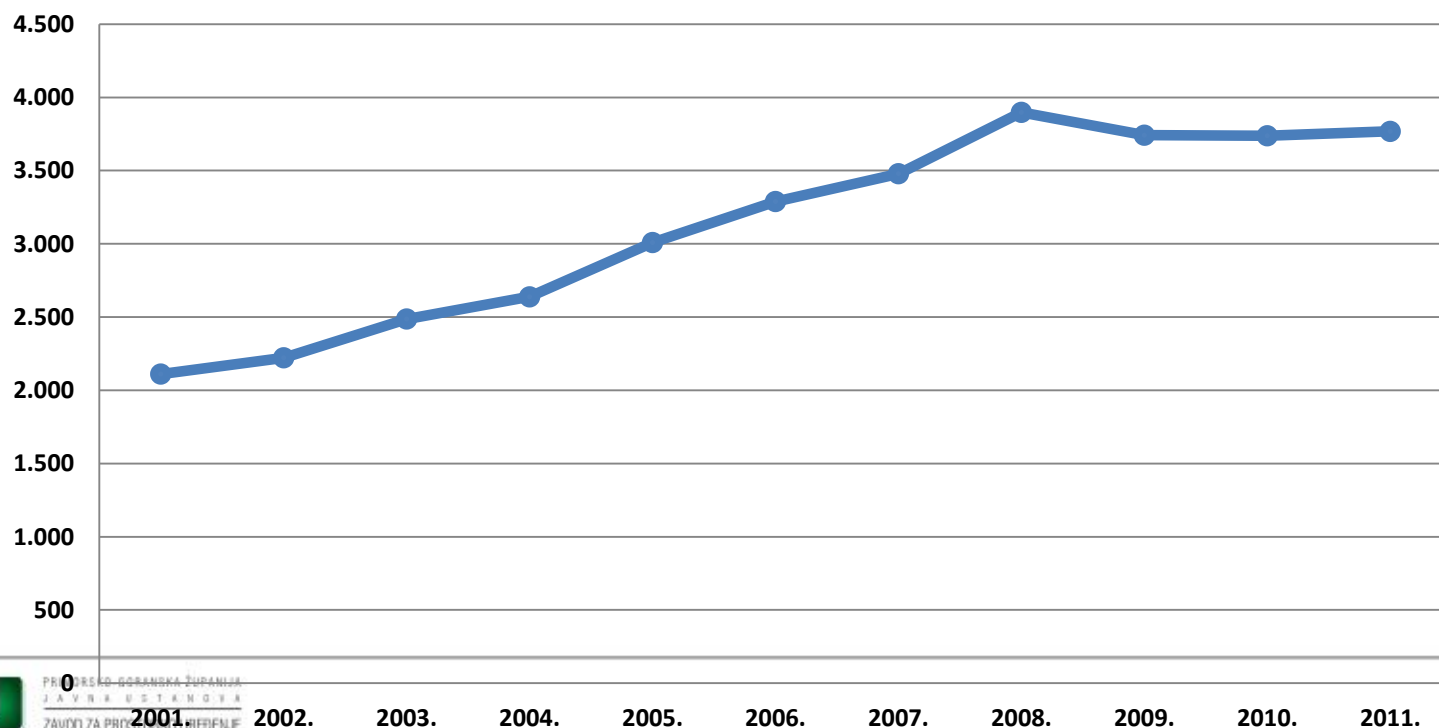
- Primarna
- Sekundarna
- Tercijarna
- Kwartarna

Bruto domaći proizvod

- Od 2001. do 2008. godine bilježi **stalan rast**
- Nakon pada uzrokovanog krizom u 2009. godini, razina mu **stagnira**

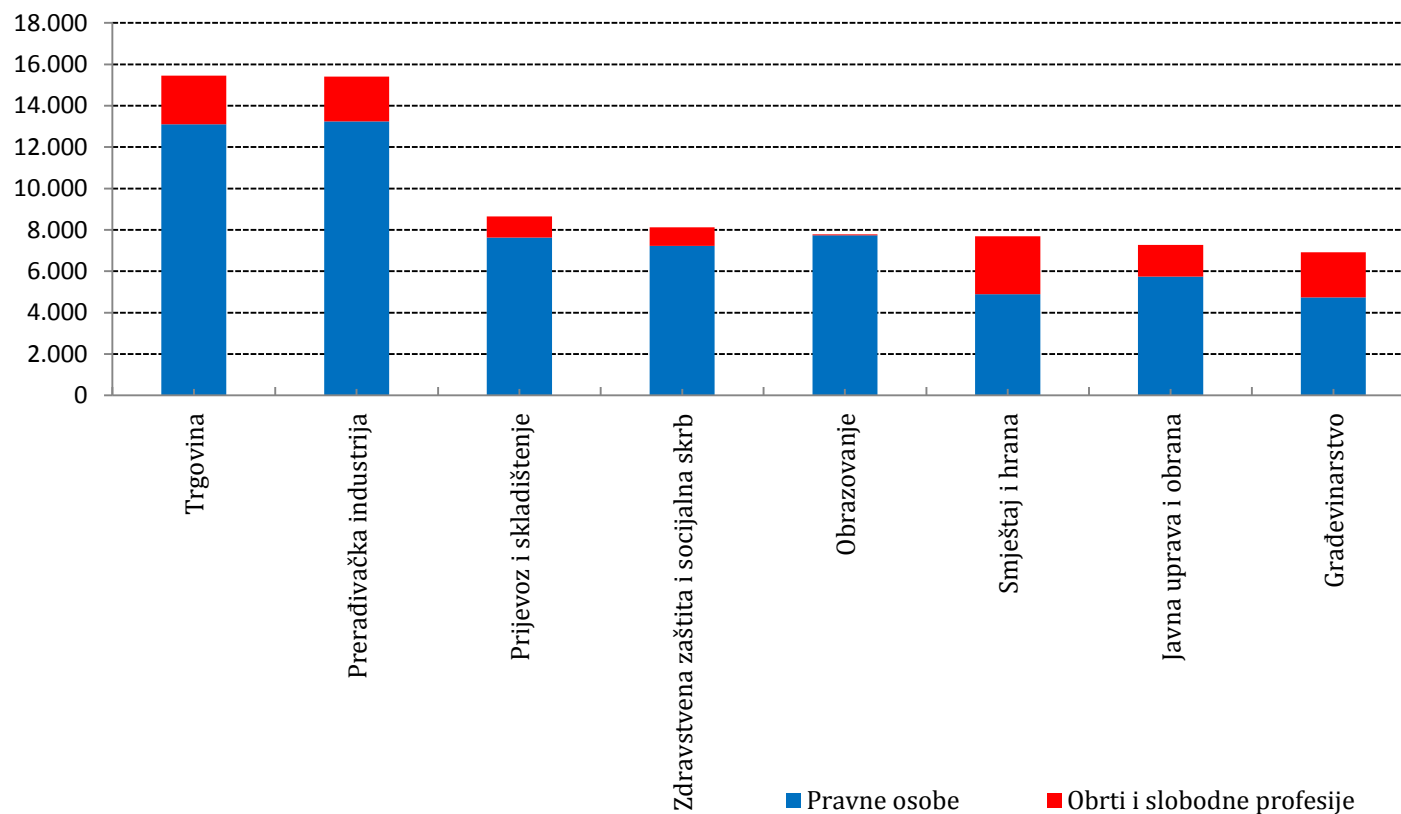
Bruto domaći proizvod Primorsko-goranske županije (milijuni €)

Izravna strana ulaganja i vanjskotrgovinska bilanca

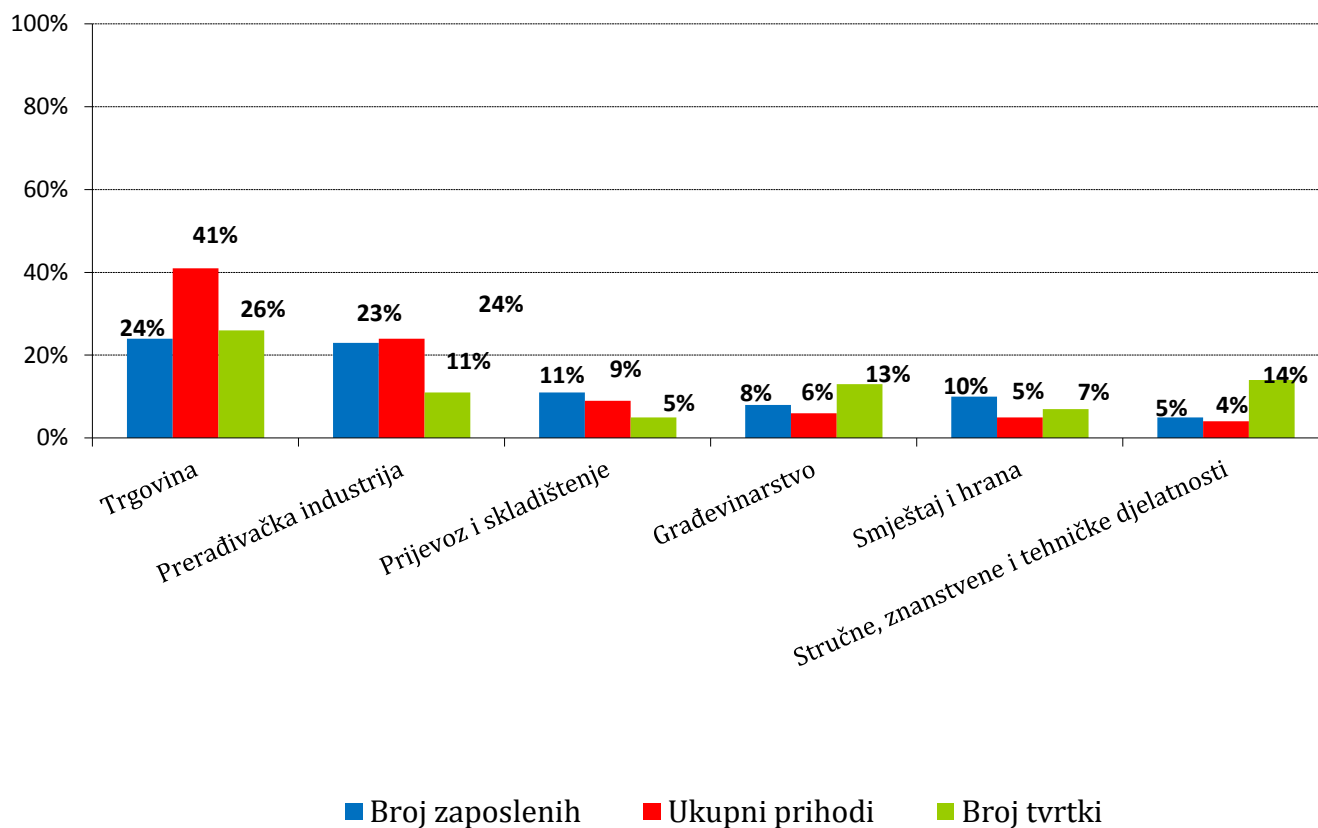
- Znatna izravna strana ulaganja (FDI) prema sektorima **financija** (56% FDI/udio 3,64%), **turizma** (6% FDI/udio 5,2%) i **informatike** (1% FDI/udio 2,9%) u posljednjih 20 godina
- Napravljena tranzicija prema **modernim** gospodarskim djelatnostima, ali je njihov inovacijski i ekspanzijski kapacitet unatoč visokoj razini ulaganja **slab**
- Još uvijek **visoki** zahtjevi za uvozom koji znatno premašuju izvoz (pokrivenost 76% u 2011.)

Zaposleni u PGŽ u 2012. godini prema djelatnostima

Sektorski pregled

Pokazatelji po djelatnostima u 2011. godini u PGŽ

- Jedna od **turistički najrazvijenijih regija** Hrvatske
  - 19,13% (2.380.054) dolazaka turista na područje RH otpada na PGŽ
  - 91% (11.450.720) noćenja ostvarili su strani turisti
- Djelatnost turizma je u 2012. godini pridonijela 5,49% prihodima PGŽ (1.8 mlrd. kn), te zapošljava 8,81% stanovništva

Poslovna i tehnološka infrastruktura

Gospodarske zone prema stupnju izgrađenosti

Stupanj izgrađenosti	Proizvodne		Poslovne		UKUPNO
	Broj	%	Broj	%	
Izgrađene	20	48,78	56	33,33	76
Djelomice izgrađene	11	26,83	42	25	53
Neizgrađene	10	24,39	70	41,67	80
UKUPNO	41	100	168	100	209

- Poduzetnička infrastruktura relativno razvijena
- Određeni broj potpornih institucija i poticaja za razvoj malog i srednjeg poduzetništva

Ruralni razvoj

- Za ruralni razvoj na području Županije se brine nekoliko institucija, poput: *“Centra za brdsko-planinsku poljoprivredu”*, *“Poduzetničkog centra Vinodol”*, te 4 *Lokalne akcijske grupe (LAG)*
- LAG-ovi - temeljni dionici provedbe lokalnih razvojnih strategija i glavnih organizatora aktivnosti u sklopu ruralnog razvoja Županije.
- Djelatnost poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ima marginalni učinak na razvoj gospodarstva Županije

- Gorski kotar područje od posebne skrbi
- Izoliranost
- Depopulacija i starenje
- Nezaposlenost lokalnog stanovništva
- Mijenjanje zakonske regulative
- Konstantno slabljenje drvne industrije (GK)
- Niska razina zapošljavanja izvan turističkog sektora

- Niska razina zapošljavanja izvan turističkog sektora
- Oscilacije u broju dolazaka turista
- Neracionalno korištenje prostora
- Velika ovisnost o električnoj energiji, nafti i ogrjevnom drvu, a mala uporaba OIE, unatoč izrazitom potencijalu
- Kratka turistička sezona i nedostatak kvalitetnih i raznovrsnih turističkih
- Izražena sezonalnost i nedostatak kvalitetnih i raznovrsnih turističkih sadržaja

RAZVOJNI PROBLEMI i RAZVOJNE POTREBE

RAZVOJNI PROBLEMI

- Slabije kretanje bruto domaćeg proizvoda (BDP).
- Pad udjela djelatnosti u bruto dodanoj vrijednosti (BDV).
- Neujednačenost gospodarske razvijenosti.
- Stagnacija gospodarskog razvoja.
- Slaba izvozna orijentiranost (pad izvoza u brodogradnji i drvnjoj industriji).
- Nedovoljna usmjerenost poduzetnika na razvoj zasnovan na tehnologiji i inovacijama.
- Nedovoljno iskorišten inovacijski kapacitet Sveučilišta u Rijeci prema gospodarstvu.
- Neusklađenost obrazovnog sustava s potrebama na tržištu rada i stanjem u gospodarstvu.

RAZVOJNE POTREBE

- Ojačati konkurentnost cjelokupnog gospodarstva.
- Unapređivanje pozicioniranja na globalnom tržištu.
- Povećati razinu izvozne orijentiranosti.
- Poticati razvoj slabije razvijenih područja (Gorskog kotara te otoka).
- Izgraditi i razvijati tehnološku infrastrukturu koja će poduprijeti i poboljšati povezivanje poduzetnika s istraživačkim institucijama radi bržeg i boljeg korištenja i razvijanja novih tehnologija.
- Unaprijediti uvjete te ojačati kapacitete regionalne i lokalne samouprave za privlačenja domaćih i inozemnih ulaganja te izdvajati sredstva za promoviranje županije kao privlačne lokacije za ulaganje.
- Valorizirati područja Gorskog kotara i zaleđa.
- Sustavno koristiti visokoobrazovane stručnjake za potrebe ključnih djelatnosti.
- Uskladiti obrazovni sustav s potrebama u gospodarstvu.
- Stvarati nove vrijednosti iz vlastitih ljudskih, prirodnih i tehničko-tehnoloških resursa.
- Pametna specijalizacija.

RAZVOJNI PROBLEMI

Prerađivačka industrija

- Pad udjela prerađivačke industrije u BDV na razini Županije.
- Nedovoljna povezanost i klasterizacija poduzeća.
- Nedostatak većih gospodarskih subjekata koji bi mogli biti nositelji rasta industrijske proizvodnje.
- Nedostatno investiranje u prerađivačku industriju te osobito niska razina ulaganja u razvoj.
- Stagnacija razvoja drvne industrije.

Prijevoz i skladištenje

- Nepostojanje integriranog javnog linijskog prijevoza putnika (cestovni, željeznički, pomorski).

RAZVOJNE POTREBE

Prerađivačka industrija

- Razvijati i povezivati (klasteri) pojedine segmente prerađivačke industrije oko uspješnih i na tehnologiji zasnovanih poduzeća.
- Razvijati metaloprerađivačku industriju temeljenu na proizvodima veće dodane vrijednosti.
- Povećati razinu izvozne orijentiranosti.
- Poticajima privući domaće i strane investitore, koji će ulagati u daljnji razvoj prerađivačke industrije.
- Drvnu industrije razvijati na proizvodima veće dodane vrijednosti.

Prijevoz i skladištenje

- Unaprijediti prometnu povezanosti Gorskog kotara i otoka - stvaranje sustava integriranog linijskog javnog prijevoza.

RAZVOJNI PROBLEMI

Turizam

- Nedostatak novih ulaganja u sektor turizma.
- Nedostatak specifičnih turističkih usluga ili proizvoda za povećanje dodane vrijednosti.
- Izražena sezonalnost turističke ponude.
- Nedovoljna specijalizacija / diversifikacija turističkih usluga i proizvoda.
- Nedovoljno količine domaćih poljoprivrednih proizvoda u turističkoj promociji Županije.

RAZVOJNE POTREBE

Turizam

- Poticanje i razvoj novih strateških projekata i ulaganja u turizmu.
- Ojačati kvalitetu turističke ponude (veći broj smještaja visoke kategorizacije, kvaliteta vanpansionske ponude, jačanje kvalitete obiteljskog smještaja).
- Produljiti turističku sezonu uvođenjem novih oblika turizma (zdravstveni, kulturni, kongresni, zimski, sportsko-rekreacijski, ronilački, lovni, ruralni turizam), po mogućnosti stvoriti preduvjete za cjelogodišnje poslovanje turističke djelatnosti na razini cijele Županije.
- Povećati udjel domaćih, autohtonih proizvoda u turističkoj ponudi (kroz poticanje proizvodnje domaćih poljoprivrednih kultura, poticanje kvalitete proizvoda).
- Cluster zdravstvenog turizma.

RAZVOJNI PROBLEMI

Građevinarstvo

- Nedostatak klasterizacije u građevinarstvu.
- Propadanja malih građevinskih tvrtki.
- Nedostatak investicija i zainteresiranih investitora.

RAZVOJNE POTREBE

Građevinarstvo

- Okrupniti graditeljske resurse radi zajedničkog nastupa na tržištu te poticati njihovo usmjeravanje na tehnološki složenije i zahtjevnije poslove s većom dodanom vrijednošću.
- Intenzivnije ulagati u razvoj, nova znanja i tehnologije te organizaciju pri upravljanja projektima.
- Omogućiti učinkovitu primjenu projekata javno-privatnog partnerstva na područjima poput komunalnih djelatnosti i zaštite voda, na projektima poput izgradnje plinskih i vodovodnih instalacija, kanalizacije i drugih cjevovoda, kao i na projektima komunikacijskih i energetske vodova.
- Ulaganjem u nove tehnologije i znanja zaustaviti otpuštanja stručne radne snage.
- Malim tvrtkama omogućiti olakšane uvjete dobivanja kredita i niže kamatne stope kako bi se osigurala zaposlenost i zaustavio trend osnivanja tvrtki s nula zaposlenih.

RAZVOJNI PROBLEMI

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

- Visoki uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- Usitnjenost poljoprivrednih parcela i poljoprivrednog posjeda.
- Nedovoljna obrazovanost poljoprivrednika za ekološku proizvodnju i nove tehnologije.
- Centralizirano upravljanje šumama i šumskim zemljištem.
- „Unošenje“ alohtonih vrsta divljači zanimljivih za komercijalni lov.

Obrtništvo

- Negativni trendovi u obrtništvu traju već gotovo 7 godina

RAZVOJNE POTREBE

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

- Ojačati poljoprivrednu proizvodnju te ju usmjeriti prema turizmu i jačanju lokalnog tržišta.
- Aktivirati zapuštena poljoprivredna zemljišta.
- Izgrađivati infrastrukturu u funkciji razvoja ruralnog prostora.
- Trajno educirati poduzetnike u ruralnom prostoru i osposobljavati ih za primjenu suvremenih tehnologija.
- Zaštititi i valorizirati tipične autohtone proizvode te povezivati tržišne marke proizvoda u prepoznatljivi brand Primorsko-goranske županije.
- Unaprijediti ekološku poljoprivrednu proizvodnju, u skladu s rastućim trendovima za prirodnom ekološki proizvedenom hranom.
- Omogućiti prijenos upravljanja zemljišnim zajednicama s nacionalne razine na lokalnu.
- Zabraniti unošenja alohtone lovne divljači.

Obrtništvo

- Povećati broj poticaja za otvaranje novih obrta
- Pružiti potporu za razvoj postojećim obrtima

POSLOVNA I TEHNOLOŠKA INFRASTRUKTURA

RAZVOJNI PROBLEMI

Poduzetničke zone

- Neiskorišteni kapaciteti poduzetničkih zona.

Poduzetničke potporne institucije

- Nizak stupanj iskorištenosti raznih potpornih fondova i programa.
- Sporost u realizaciji poslovne i tehnološke infrastrukture kao rezultat izostanka interesa investitora za ulaganjem.

RAZVOJNE POTREBE

Poduzetničke zone

- Razvoj popratnih gospodarskih aktivnosti/djelatnosti unutar gospodarskih zona.
- Razvoj sektorski orijentirane poslovno-tehnološke infrastrukture.
- Unapređenje i opremanje gospodarskih zona potrebnom infrastrukturom.
- Poticati umrežavanja poslovnih subjekata unutar zona.

Slobodne zone

- Privlačiti domaće i strane ulagače u Slobodne zone.

Poduzetničke potporne institucije

- Upravljanje poslovnom i tehnološkom infrastrukturom treba unaprijediti i prilagoditi potrebama poduzetnika.
- Poticati malo i srednje poduzetništvo.
- Tržišni pristup.

SWOT

ANALIZA

SWOT ANALIZA - snage i slabosti

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Izvozna tradicija brodogradnje i drvne industrije. • Razvijeno malo i srednje poduzetništvo. • Izvoz tehničkih usluga. • Razvijena trgovinska djelatnost. • Bruto domaći proizvod i bruto dodatna vrijednost per capita iznad razine RH. • 4. najveći izvoznik u RH. • Dugogodišnja tradicija obrtništva u Županiji. • Visoka neto dobit Županije. • Rast prihoda u velikom broju djelatnosti. • Razvijena gospodarska infrastruktura. • More kao resurs.	<ul style="list-style-type: none"> • Neujednačena razvijenost županijskih mikroregija. • Pad udjela djelatnosti u bruto dodanoj vrijednosti. • Stagnacija razvoja na području Gorskog kotara. • Nedovoljna razina specijalizacije / diversifikacije turističkih usluga i proizvoda. • Visoki uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. • Pad izvoza u sektoru brodogradnje, drvne i metaloprerađivačke industrije. • Nedostatak novih ulaganja u sektor turizam. • Nedostatak klasterizacije u svim sektorima. • Propadanje malih tvrtki. • Nedostatak upravljanja poslovnim zonama. • Nepovoljna struktura obrta. • Mali broj radnih mjesta u odnosu na broj registriranih obrta. • Nedovoljno iskorišten inovacijski kapacitet Sveučilišta u Rijeci.

SWOT ANALIZA- prilike i prijetnje

PRILIKE

- Razvoj zasnovan na znanju, novim tehnologijama i inovacijama.
- Pametna specijalizacija.
- Veliki potencijal za unapređenje razvoja turizma i pratećih djelatnosti.
- Produljenje turističke sezone.
- Poticanje i razvoj novih strateških projekata.
- Ulaganja u razvoj, nova znanja i tehnologije.
- Poticanje izvoznih aktivnosti.
- Mogućnost korištenja EU sredstava.
- Razvoj specifičnih oblika turističkih proizvoda i usluga.
- Razvoj ekoloških programa.
- Stavljanje u funkciju neaktivne državne imovine.
- Razvoj sektorski orijentirane poslovno-tehnološke infrastrukture.
- Poticaji Ministarstva poduzetništva i obrta na državnoj razini.

PRIJETNJE

- Nedovoljna usmjerenost poduzetnika na razvoj zasnovan na tehnologiji i inovacijama.
- Nedostatak većih gospodarskih subjekata koji bi mogli biti nositelji rasta industrijske proizvodnje.
- Spori gospodarski oporavak na globalnoj i nacionalnoj razini.
- Nedostatni uvjeti financiranja gospodarstva naročito početnika.
- Jaka i rastuća konkurencija proizvođača u prerađivačkoj industriji iz EU.
- Odljev visokoobrazovnih i stručnih kadrova prvenstveno studenata koji studiraju izvan domicilnog Sveučilišta.
- (Pre)česte promjene zakonske regulative vezane uz razvoj gospodarstva.
- Nedovoljna poduzetnička klima.
- Visok udio u postotku stranih izravnih investicija.
- Pad broja radnika i pad broja radnih mjesta.
- Konstantno smanjivanje broja obrta i broja samozaposlenih Osoba